

Soạn bài: Chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động (tiếp theo)

Soạn bài: Chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động (tiếp theo)

I. Cách chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động

Câu 1: Hai câu đã cho:

- Giống nhau: miêu tả cùng một sự việc.
- Khác nhau: Câu (a) có dùng từ *được*, câu (b) không dùng từ *được*.
-

Câu 2: 2 cách chuyển đổi câu chủ động thành một kiểu câu bị động.

- Chuyển từ (hoặc cụm từ) chỉ đối tượng của hoạt động lên đầu câu và thêm các từ bị hay được vào sau từ (cụm từ) ấy.
- Chuyển từ (cụm từ) chỉ đối tượng của hoạt động trên đầu câu, đồng thời lược bỏ hoặc biến đổi từ (cụm từ) chỉ chủ thể của hoạt động thành một bộ phận không bắt buộc trong câu.

Không phải câu nào có các từ *bị*, *được* cũng là câu bị động.

Câu 3:

Những câu sau không phải là câu bị động vì chủ ngữ trong hai câu này không phải là đối tượng được hoạt động của người hay vật khác hướng vào.

II. Luyện tập

Câu 1: Chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động:

- Tất cả cánh cửa chùa được (người ta) làm bằng gỗ lim.
- Tất cả cánh cửa chùa (người ta) làm bằng gỗ lim.
- Con ngựa được buộc bên gốc đào.
- Một lá cờ được dựng giữa sân.

Câu 2:

a.

- Em được thầy giáo phê bình.

- Em bị thầy giáo phê bình.

b.

- Ngôi nhà ấy đã được người ta phá đi.
- Ngôi nhà ấy đã bị người ta phá đi.

c.

- Sự khác biệt giữa thành thị và nông thôn đã được trào lưu đô thị hoá thu hẹp.
- Sự khác biệt giữa thành thị và nông thôn đã bị trào lưu đô thị hoá thu hẹp.

- Câu bị động có từ được khác với câu bị động có từ bị ở sắc thái biểu đạt: câu bị động có từ được mang hàm ý đánh giá tích cực, câu bị động có từ bị mang hàm ý đánh giá tiêu cực.

- Vì có sự khác nhau trên nên khi chuyển đổi cần lưu ý: Câu (a) nên dùng từ "bị", câu (b) có thể dùng cả 2 từ, câu (c) nên dùng từ "được" vì sự thu hẹp khoảng cách giữa đô thị và nông thôn vốn là điều tích cực, trong mong muốn của mọi người.

Câu 3: 2. Viết một đoạn văn nói về lòng say mê của em đối với văn học, đối với một tác phẩm văn học, hoặc về ảnh hưởng của tác phẩm văn học nào đó tới em trong đó có sử dụng câu bị động.

"Mùa khô đã tới. Nạn hạn hán xảy ra. Hàng trăm mảnh ruộng bị khô nứt. Hàng ngàn cây bị héo. Chúng sẽ được người ta gom về chỉ để làm củi. Nhưng đâu có gì để nấu. Người ta đang bị đói. Rau xanh bị còi. Cỏ cũng úa vàng. Mấy con gà toi đã trở thành món quý. Chúng được bỏ vào nồi bởi lẽ không còn gì cho chúng ăn. Vài hạt mè cũng bị giành giật. Côn trùng cũng bị biến mất. Nhanh lắm là hai ngày nữa họ mới được phát lương khô với nước uống. Thuốc cũng được mang đến. Đó là hàng cứu trợ của Tổ chức Y tế thế giới. Mấy búp non đã bị các chú sâu ngôn dần. Lá già thì bị quặt lại. Cụm cải này bị tàn mất. Nhưng không! Dường như có hai chồi được đâm ra từ phía dưới thân kia. Hôm nọ, vạt cải này đã được cậu chủ châm bón, xịt thuốc. Các cụm cải đang được hồi sinh".